Додаток 2
До Процедури розробки та періодичного перегляду освітніх програм

Силабус дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Медичний № 1
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	Галузь знань22 Охорона здоров'я, Спеціальність222 Медицина, Кваліфікація освітня "Магістр медицини", Кваліфікація професійна "Лікар", Форма навчання – денна
Навчальний рік	**2022-2023**
Назва дисципліни, код*(електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)*	**Хірургія ОК 39, професійна підготовка https://new.meduniv.lviv.ua/**
Кафедра (*назва, адреса,телефон,e-mail*)	**Кафедра хірургії № 1. м. Львів, вул. Некрасова, 4 тел.: 2755530, 2786383 kaf_surgery_1@meduniv.lviv.ua**
Керівник кафедри*(контактний e-mail)*	**Професор Лукавецький Олексій Васильович**
Рік навчання (*рік, на якому реалізується вивчення дисципліни*)	**4-й курс, медичний факультет № 1**
Семестр (*семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни*)	**7 – 8 семестр**
Тип дисципліни/модулю *(обов'язкова/ вибіркова)*	**Обов'язкова**
Викладачі *(імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактнийe-mail)*	**Лукавецький Олексій Васильович, доктор медичних наук, професор, kaf_surgery_1@meduniv.lviv.ua** **Бойко Ніна Іванівна, доктор медичних наук, професор, boyko.surgery@gmail.com.** **Попик Михайло Петрович, доктор медичних наук, професор, mppopyk@gmail.com.** **Мазур Юрій Іванович, доктор медичних наук, професор, jurijmazur@mail.com.** **Дибас Богдан Володимирович, кандидат медичних наук, доцент, bdybas12@gmail.com.** **Іванків Тарас Миронович, кандидат медичних наук, доцент, ivankiv_taras@bigmir.net.** **Баб'як Тарас Євгенович, кандидат медичних наук, доцент, taras_babyak@yahoo.com.** **Дутка Яромир Романович, кандидат медичних наук, доцент, jaromyr_d@i.ua.** **Посівнич Михайло Миколайович, кандидат медичних наук, асистент, mposivnych@yahoo.com.** **Вацеба Роман Євгенович, кандидат медичних наук, асистент, vatseba@yahoo.com.**

	Чукла Ростислав Орестович, кандидат медичних наук, асистент, rochukla@gmai.com. **Леошик Олексій Вячеславович, кандидат медичних наук, асистент, aalleeoo@ukr.net.** **Попик Петро Михайлович, кандидат медичних наук, асистент, p.m.popyk@gmail.com.**
Erasmus так/ні (*доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)*	**-**
Особа, відповідальна за силабус (*особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail*)	**Лукавецький Олексій Васильович, доктор медичних наук, професор.** **kaf_surgery_1@meduniv.lviv.ua**
Кількість кредитів ECTS	**135 год.4,5кредити**
Кількість годин *(лекції/ практичні заняття/ самостійна робота студентів)*	**Лекції – 10, практичні заняття – 58, самостійна робота –67**
Мова навчання	**Українська**
Інформація про консультації	**Згідно встановленого графіку**
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази, бюро*(у разі потреби)*	**Кафедра хірургії № 1,** **ЛНМУ імені Данила Галицького,** **КНП ЛОР "ЛОКЛ", м. Львів, вул. Некрасова,** **4kaf_surgery_1@meduniv.lviv.ua**

2. Коротка анотація до курсу

Силабус з дисципліни "Хірургія" для студентів 4-ого курсу медичного факультету № 1 за спеціальністю 222 "Медицина" опрацьована на основі типової навчальної програми з дисципліни "Хірургія"для вищих медичних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації, якаскладена колективом кафедри хірургії № 4 Національного медичногоуніверситету імені О.О. Богомольця.Програма опрацьована у відповідності з наступними нормативними документами:

 освітньо-кваліфікаційними характеристиками (ОКХ) і освітньо-професійними програмами (ОПП) підготовки фахівців, затвердженииминаказом МОН України від 16.04.2003 № 239 "Про затвердженняскладових галузевих стандартів вищої освіти з напряму підготовки 222 "Медицина";

 наказом МОЗ України від 31.01.2005 року № 52 "Про затвердження тавведення нового навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "спеціаліст" кваліфікації "лікар" у вищихнавчальних закладах III-IV рівнів акредитації України за спеціальностями"лікувальна справа", "педіатрія", "медико-профілактична справа";

 наказ МОЗ України № 414 від 23.07.2007 Про внесення змін до наказуМОЗ України від 31.01.2005 № 52 "Про затвердження та введення новогонавчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня"спеціаліст" кваліфікації "лікар" у вищих навчальних закладах III-IVрівнів акредитації України за спеціальностями "лікувальна справа", "педіатрія", "медико-профілактична справа";

 рекомендаціями щодо розроблення навчальних програм навчальнихдисциплін, затвердженими наказом МОЗ України від 24.03 2004 за № 152"Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програмнавчальних дисциплін" зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 за № 492 "Про внесення змін та доповнень дорекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальнихдисциплін";

 Наказ Ректора Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького "Про введення в дію навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина", № 881-з від 15.03.2022 року.

Програму дисципліни “Хірургія” поділено на розділи, які, в свою чергу,поділяються на підрозділи. На четвертому курсі для студентів медичногофакультету передбачається вивчення розділу хірургії – “Абдомінальнахірургія”.

3. Мета і цілі курсу

Мета курсу – засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, типових та атипових клінічних проявів, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації хірургічної патології в межах, які відповідають підготовці лікаря загального профілю з урахуванням особливості його спеціальності.

- засвоїти анатомо-фізіологічні особливості органів черевної порожнини;
- трактувати етіологію, патогенез та класифікацію, клінічну картину ургентних захворювань черевної порожнини;
- визначати методи діагностики, алгоритми консервативного та хірургічного лікування вказаних захворювань;
- засвоїти диференційну діагностику з іншими гострими захворюваннями органів черевної порожнини, позаочеревинного простору та грудної клітки;
- вирізняти принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з ургентною абдомінальною патологією;
- засвоїти показання до невідкладних, термінових (24-48 годин) операцій;
- ідентифікувати показання для мінінвазивних (під контролем УЗ та лапароскопічних) втручань;
- визначати фактори ризику виникнення ускладнень;
- трактувати результати лабораторного та інструментального дослідження;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії;
- здійснювати прогноз життя та працездатності при ургентних абдомінальних хірургічних захворюваннях;
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань;
- демонструвати вміння ведення медичної документації у клініціхірургічних хвороб;
- надавати невідкладну медичну допомогу при ургентних абдомінальних хірургічних захворюваннях.

Цілі навчання:

- Визначати найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в клініці хірургічних хвороб.
- Визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених хірургічних захворювань.
- Демонструвати вміння виконувати необхідні медичні маніпуляції.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії.
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладнихстанах у клініці хірургічних хвороб.
- Здійснювати прогноз життя та працездатності при найбільш поширених хірургічних захворюваннях.
- Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільшпоширених хірургічних захворювань.
- Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених хірургічних захворювань.
- Трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань.
- Визначати тактику ведення (принципи оперативних втручань та консервативного лікування, реабілітаційні заходи) при найбільш поширених хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях.

- Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених хірургічних захворювань.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії.
- Надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширенихххірургічних захворюваннях.
- Планувати обстеження хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях.
- Проводити диференційну діагностику, обгрунтовувати і формулювати попередній діагноз при найбільш поширених хірургічних захворюваннях.
- Проводити первинну і вторинну профілактику найбільш поширених хірургічних захворювань.
- Визначати план консервативного та оперативного лікування хірургічних захворювань в залежності від патогенетичних факторів та важкості стану хворого.
- Демонструвати вміння ведення медичної документації в клініці хірургічних хвороб.
- Діагностувати ускладнені та атипові форми найбільш поширених хірургічних захворювань.
- Надавати медичну допомогу при невідкладних станах в клініці хірургічних хвороб та виконувати невідкладні хірургічні маніпуляції та операції.
- Планувати схему обстеження конкретного хворого в залежності від особливостей клінічного перебігу захворювання.
- Проводити диференційну діагностику найбільш поширених хірургічних захворювань в екстреній та плановій хірургії.

4. Пререквізити курсу

Дисципліна “Хірургія” базується на знаннях, що отримуються студентами під час вивчення таких фундаментальних дисциплін як анатомія, гістологія, фізіологія, патологічна анатомія, патологічна фізіологія, пропедевтика внутрішньої медицини, фармакологія, і закладає основи для вивчення клінічної хірургії, травматології та ортопедії, урології, нейрохірургії, акушерства, гінекології, анестезіології, реаніматології та інших навчальних дисциплін, що передбачають застосування хірургічних методів лікування

5. Програмні результати навчання

Список результатів навчання

Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
Код створюється при заповненні силабусу (категорія: Зн-знання, Ум-уміння, К-компетентності, АВ – автономність та відповідальність)	*Результати навчання визначають, що студент повинен знати, розуміти та вміти виконувати, після завершення вивчення дисципліни. Результати навчання випливають із заданих цілей навчання. Для зарахування дисципліни необхідно підтвердити досягнення кожного результату навчання.*	Символ коду Програмного результату навчання у Стандарті вищої освіти
Зн – 1, Ум – 1, К – 1, АВ – 1	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток,	**ПРН 1**

	здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.	
Зн – 2, Ум – 2, К – 2, АВ – 2	Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.	**ПРН 2**
Зн – 3, Ум – 3, К – 3, АВ – 3	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.	**ПРН 3**
Зн – 4, Ум – 4, К – 4, АВ – 4	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).	**ПРН 4**
Зн – 5, Ум – 5, К – 5, АВ – 5	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.	**ПРН 5**
Зн – 6, Ум – 6, К – 6, АВ – 6	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).	**ПРН 6**
Зн – 7, Ум – 7, К – 7, АВ – 7	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).	**ПРН 7**
Зн – 8, Ум – 8, К – 8, АВ – 8	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах	**ПРН 8**

	надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.	
Зн – 9, Ум – 9, К – 9, АВ – 9	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	**ПРН 9**
Зн – 15, Ум – 15, К – 15, АВ – 15	Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.	**ПРН 15**
Зн – 16, Ум – 16, К – 16, АВ – 16	Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.	**ПРН 16**
Зн – 17, Ум – 17, К – 17, АВ – 17	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.	**ПРН 17**
Зн – 18, Ум – 18, К – 18, АВ – 18	Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.	**ПРН 18**

Зн – 19, Ум – 19, К – 19, АВ – 19	Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.	**ПРН 19**
Зн – 21, Ум – 21, К – 21, АВ – 21	Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.	**ПРН 21**
Зн – 22, Ум – 22, К – 22, АВ – 22	Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.	**ПРН 22**
Зн – 23, Ум – 23, К – 23, АВ – 23	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров`я людини для оцінки стану захворюваності населення.	**ПРН 23**
Зн – 24, Ум – 24, К – 24, АВ – 24	Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.	**ПРН 24**
Зн – 25, Ум – 25, К – 25, АВ – 25	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.	**ПРН 25**

6. Формат і обсяг курсу

Формат курсу *(вкажіть очний, або заочний)*	***Очний***	
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп
лекції	**10**	**18**
практичні	**58**	**18**
семінари		
самостійні	**67**	**18**

7. Тематика та зміст курсу

Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
Л-1 *(лекція-1)*	Гострий апендицит та його ускладнення.	Інформаційна лекція, візуалізація - таблиці, малюнки, відеофільми.	ЗН-1, УМ-1, К-1,АВ-1	Проф. Мазур Ю.І.
П-1 *(практичне заняття 1)*	Гострий апендицит. Анатомо-фізіологічні відомості, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-1, УМ-1, К-1,АВ-1	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В.

	діагностика, тактика лікування.			Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Ас. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
СРС-1 *(самостійна робота 1)*	Підготовка до практичних занять. Підготовка та опрацювання практичних навиків.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-1,УМ-1, К-1,АВ-1	
Л-2 *(лекція-2)*	Гострий холецистит та його ускладнення.	Інформаційна лекція, візуалізація - таблиці, малюнки, відеофільми.	ЗН-2,УМ-2, К-2,АВ-2	Проф. Бойко Н.І. Доц. Дибас Б.В.
П-2 *(практичне заняття 2)*	Атипова клінічна картина гострого апендициту. Ускладнення гострого апендициту та апендектомії, діагностична програма та лікувальна тактика.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-2,УМ-2, К-2,АВ-2	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
СРС-2 *(самостійна робота 2)*	Відкриті та закриті пошкодження печінки, селезінки, підшлункової залози, шлунка, дванадцятипалої кишки.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-2,УМ-2, К-2,АВ-2	
Л-3 *(лекція-3)*	Гострий панкреатит та йогоускладнення.	Інформаційна лекція,	ЗН-3,УМ-3, К-3,АВ-	Доц. Іванків Т.М.

		візуалізація - таблиці, малюнки, відеофільми.	З	
П-3 *(практичне заняття 3)*	Гострий холецистит. Анатомо-фізіологічні особливості жовчних шляхів, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика, методи хірургічних втручань.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-3,УМ-3, К-3,АВ-3	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
СРС-3 *(самостійна робота 3)*	Первинносклерозуючий холангіт.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-3,УМ-3, К-3,АВ-3	
Л-4 *(лекція-4)*	Зовнішні та внутрішні грижі живота та їх ускладнення.	Інформаційна лекція, візуалізація - таблиці, малюнки, відеофільми.	ЗН-4,УМ-4, К-4,АВ-4	Проф. Мазур Юрій Іванович
П-4 *(практичне заняття 4)*	Ускладнення гострого холециститу та холецистектомії. Діагностика та хірургічна тактика, малоінвазійні відеоендоскопічні методи обстеження та лікування ускладнень. Жовтяниця, як хірургічна проблема. Клінічні прояви, методи обстеження, диференційна діагностика, принципи лікування. Постхолецистектомічний синдром.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-4,УМ-4, К-4,АВ-4	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є.

				Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
СРС-4 *(самостійна робота)*	Хвороби оперованого шлунка: післягастрорезекційні та післяваготомні синдроми.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-4,УМ-4, К-4,АВ-4	
Л-5	Гостра кишкова непрохідність.	Інформаційна лекція, візуалізація - таблиці, малюнки, відеофільми.	ЗН-5,УМ-5, К-5,АВ-5	Проф. Лукавецький О.В.
П-5	Етіологія та патогенез, класифікація гострого панкреатиту. Клініка легкого та важкого гострого панкреатиту, методи діагностики гострого панкреатиту, диференційна діагностика гострого панкреатиту. Ускладнення гострого панкреатиту. Сучасна лікувальна тактика при гострому панкреатиті, консервативна терапія, показання до хірургічного лікування, способи малоінвазійних та відкритих оперативних втручань.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-5,УМ-5, К-5,АВ-5	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
СРС-5	Флегмона шлунка.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-5,УМ-5, К-5,АВ-5	
П-6	Хронічний панкреатит. Клініка, методи діагностики, ускладнення хронічного панкреатиту, принципи лікування. Кісти та нориці підшлункової залози. Принципи хірургічної тактики. Показання та обґрунтування до трансплантації підшлункової залози.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-6,УМ-6, К-6,АВ-6	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М.

	Захворювання селезінки. Діагностика і лікування.			Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
СРС-6	Синдром мальабсорбції, мальдигестивний синдром.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-6,УМ-6, К-6,АВ-6	
П-7	Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки: перфорація, пілородуоденальний стеноз, пенетрація, малігнізація. Етіологія, патогенез, класифікація, методи діагностики, лікувальна тактика, види операційних втручань. Принципи передопераційного приготування хворих.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-7,УМ-7, К-7,АВ-7	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
СРС-7	Абдомінальний компартмент-синдром.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-7,УМ-7, К-7,АВ-7	
П-8	Шлунково-кишкові кровотечі. Етіологія, клініка, лабораторні та ендоскопічні методи діагностики, диференційна діагностика, лікувальна тактика при шлунково-кишкових кровотечах.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-8,УМ-8, К-8,АВ-8	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є.

				Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
СРС-8	Релапаротомія та лапаростомія у лікуванні розповсюдженого перитоніту.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-8,УМ-8, К-8,АВ-8	
П-9	Гостра кишкова непрохідність. Етіологія та патогенез, класифікація, типова клінічна картина, методи діагностики, диференційна діагностика, особливості клінічного перебігу різних форм гострої кишкової непрохідності, принципи консервативного та хірургічного лікування гострої кишкової непрохідності.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-9,УМ-9, К-9,АВ-9	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
СРС-9	Диференційна діагностика синдрому "асцит".	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-9,УМ-9, К-9,АВ-9	
П-10	Етіологія та патогенез, класифікація гострого перитоніту. Клініка, діагностика та лікувальна тактика при гострому перитоніті.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-10,УМ-10, К-10,АВ-10	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І.

				Ас. Леошик О.В.
СРС-10	Диференційна діагностика гепатолієнального синдрому.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-10,УМ-10, К-10,АВ-10	
П-11	Класифікація черевних гриж. Етіологія, патогенез, клініка захворювання, принципи хірургічного лікування. Ускладнення гриж.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-11,УМ-11, К-11,АВ-11	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
СРС-11	Диференційна діагностика колітів.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-11,УМ-11, К-11,АВ-11	
П-12	Захворювання печінки. Фіброз, цироз печінки. Печінкова недостатність. Принципи консервативного та оперативного лікування портальної гіпертензії та її ускладнень. Показання та протипоказання до трансплантації печінки. Методика підбору донора, методи трансплантації печінки, умови зберігання донорської печінки та її транспортування.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-12,УМ-12, К-12,АВ-12	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І.

				Ас. Леошик О.В.
СРС-12	1. Огляд наукової літератури за вибором. 2. Робота в студентському науковому гуртку. 3. Участь у написанні наукової статті чи доповіді. 4. Курація хворих.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-12, УМ-12, К-12,АВ-12	
П-13	Абсцеси печінки, паразитарні та непаразитарні кісти: етіологія, клініка, методи обстеження, ускладнення, лікувальна тактика.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок	ЗН-13, УМ-13, К-13,АВ-13	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
СРС-13	Особливості ведення пацієнтів в термінальній стадії захворювання, консультування, догляд, методи паліативного лікування.	Самостійне опрацювання теми.	ЗН-13, УМ-13, К-13,АВ-13	
П-14	Захворювання тонкої та товстої кишки. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона. Дивертикулярна хвороба та поліпоз товстої кишки. Показання до трансплантації кишки. Захворювання прямої кишки – геморой, парапроктит, анальна тріщина, випадіння прямої кишки.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок.	ЗН-14, УМ-14, К-14,АВ-14	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М.

	Захворювання м'яких тканин промежини. Епітеліальний куприковий хід.			Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.
П-15	Курація хворих. Захист історії хвороби. Опрацювання практичних навиків	Письмове опитування, тренінг практичних навичок.	ЗН-15, УМ-15, К-15,АВ-15	Проф. Лукавецький О.В. Проф. Мазур Ю.І. Доц. Дибас Б.В. Доц. Баб'як Т.Є. Доц. Дутка Я.Р. Доц. Посівнич М.М. Ас. Чукла Р.О. Ас. Вацеба Р.Є. Ас. Гавриш Я.І. Ас. Леошик О.В.

Необхідно представити систему організації занять, використання інтерактивних методів, навчальні технології, що використовуються для передачі та засвоєння знань, умінь і навичок.

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль

Поточний контроль Форми контролю і система оцінювання здійснюється відповідно до вимог програми дисципліни та інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів. Оцінка з дисципліни визначається з урахуванням результатів поточної навчальної діяльності студента та оцінок засвоєння ним окремих розділів відповідно до Положення про рейтингову систему оцінки навчальної діяльності студентів ВМ(Ф)НЗ України. При проведенні усіх видів контролю застосовують об'єктивні методи оцінки рівня володіння практичними навичками та теоретичними знаннями – тестовий контроль теоретичних знань, індивідуальний контроль дій студента і результатів його дій, ускладнені ситуаційні завдання.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів планується застосування стандартизованих методів контролю: тестування, структурованих письмових робіт, структурованого за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної навчальної діяльності: Вага кожної теми в межах одного розділу є однаковою. Система оцінки поточної навчальної діяльності студентів викладена у робочій навчальній програмі з дисципліни. При засвоєнні кожної теми за поточну

навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за чотирибальною традиційною шкалою: “5” (відмінно), “4” (добре), “3” (задовільно), “2” (незадовільно).

Оцінку “5” (відмінно)– виставляють студенту, який глибоко і надійно засвоїв програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно та методично його викладає, у відповіді якого тісно пов’язані теорія з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє ознайомлення з монографічною літературою, правильно обгрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

Оцінку “4” (добре) – виставляють студенту, який твердо знає програмний матеріал, грамотно та за суттю викладає його, який не допускає істотних похибок у відповідях на запитання та при виконанні необхідних практичних навичок.

Оцінку “3” (задовільно) – виставляють студенту, який має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає істотні похибки, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності викладення матеріалу, зазнає труднощів у виконанні практичних робіт або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

Оцінку “2” (незадовільно) – виставляють студенту, який не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено виконує практичні роботи, не вирішує завдання ІІ-ІІІ рівня контролю знань.

Підсумковий контроль		
Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру/ екзамен – 60%/40% за 200-бальною шкалою	
Шкали оцінювання	традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні (лабораторні, семінарські) заняття і отримав не менше, ніж 120 балів за поточну успішність	
Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю	Критерії зарахування
Залік	Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 4-ри бальної шкали конвертуються у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів»	*Максимальна кількість балів - 200. Мінімальна кількість балів- 120*

Для дисципліни “Хірургія” формою підсумкового контролю є залік.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточнунавчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточнунавчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{\text{СА} \times 120}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою
Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком.

4-бальна шкала	200-бальна шкал	4-бальна шкала	200-бальна шкал	4-бальна шкала	200-бальна шкал	4-бальна шкала	200- бальна шкал
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141		
4.6	184	4.04	162	3.5	140	Менше 3	Недостатньо
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

9. Політика курсу

Програму дисципліни “Хірургія” поділено на розділи, які, в свою чергу, поділяються на підрозділи. На четвертому курсі для студентів медичного факультету передбачається вивчення **розділу** хірургії – “Абдомінальна хірургія”; **підрозділи:** “Ургентна абдомінальна хірургія” та “Хірургічна гастроентерологія, проктологія та трансплантологія”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни “Хірургія” є засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, типових та атипових клінічних проявів, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації хірургічної патології в межах, які відповідають підготовці лікаря загального профілю з урахуванням особливості його спеціальності.

Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Джерела підготовки: джерельна база може надаватись викладачем виключно в освітніх цілях без права передачі її третім особам. Студенти заохочуються до використання і іншої літератури, якої не передбачено у списку рекомендованої.

10. Література

Основна:

1. Захараш М.П., Пойда О.І., Кучер М.Д. Хірургія: підручник. – К.: Медицина, 2006. – 656 с.
2. Хірургія: підручник / В. І. Бондарєв, Р. В. Бондарєв, О. О. Васильєв та ін.; за ред. проф. П. Г. Кондратенка. – К.: Медицина, 2009. – 968 с.
3.Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г., Шидловський В.О. Хірургія, Том І. – 2006 , Підручник.
4.Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г. Хірургія, Том ІІ. – 2007, Підручник.
5. Ковальчук Л.Я., Саенко В.Ф., Книшов Г.В. Клінічна хірургія. В 2 томах. Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.
6. Радзіховський А.П., Бабенко В.І. Невідкладна хірургія органів черевної порожнини. Київ. "Фенікс", 2002. – 319 с.
7. Симптоми і синдроми у хірургії: навч. посіб. / І. Д. Герич, С. Д. Хіміч, А. С. Барвінська та ін.; за ред. І. Д. Герича, С. Д. Хіміча. – К.: ВСВ "Медицина" 2016. – 304 с.

Допоміжна:

1. Іващенко В.В. Шпитальна хірургія (вибрані лекції) Донецьк, 2001. – 477 с.
2. Невідкладна хірургія за ред. Ковальчука Л.Я. – Тернопіль: Укрмедкнига. – 2000, 286 с.
3. Лекції з госпітальної хірургії в 3-ьох томах. За редакцією професора В.Г. Мішалова. "Наукова думка", Київ, 2003.

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу

1. Методичні рекомендації.
2. Комплекти завдань для тестового контролю знань.
3. Тестові завдання, методичні рекомендації та вибрані матеріали лекцій на платформі для дистанційного навчання Misa.
4. Тренінг-клас кафедри:
   - Манекен для серцево-легеневої реанімації
   - Дихальний мішок Амбу 1
   - Повітроводи 2
   - Муляж для промивання шлунка 1
   - Зонд для промивання шлунка 1
   - Муляж для катетеризації сечового міхура 1
   - Сечові катетери:
     - металевий 1
     - катетер Фолея 3
   - Муляж верхньої кінцівки для пункції вен 1
   - Муляж рани кінцівки 1
   - Муляж кисті з опіками різних ступенів 1
   - Муляж патології грудної залози 5
   - Драбинчаста шина для іммобілізації 3
   - Засоби для металоостеосинтезу 3
   - Голка з перехідником для пункції плевральної порожнини 1
   - Набір для визначення груп крові 1
   - Негатоскоп 1
5. Мультимедійні презентації, відеофільми.

Укладач силабуса
Попик П.М., к.мед.н., асистент _____

Завідувач кафедри хірургії № 1
Лукавецький О.В., д.мед.н., професор _____